

Sopot, dnia 19 października 2016 r.

Sygn.: 002967

OPINIA PRAWNA

**sporządzona w oparciu o zlecenie skierowane przez Zleceniodawcę
Pana Krzysztofa Bukiela Przewodniczącego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego
Lekarzy w dniu 18 października 2016 r. o godzinie 19:13 w ramach abonamentu Lex
Secure 24h Opieka Prawna**

Przedmiot odpowiedzi:

1. Jaka jest definicja zawodu medycznego?

Podstawy prawne:

1. art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. j. Dz.U.2016.1638);
2. ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t. j. Dz.U.2015.464 ze zm.);
3. ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t. j. Dz.U.2016.1251);
4. ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (t. j. Dz.U.2016.1496);
5. ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (t. j. Dz.U.2014.1384 ze zm.);
6. ustawa z dnia z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t. j. Dz.U.2013.757 ze zm.);
7. ustawa z dnia 20 lipca 1950 r. o zawodzie felczera (t. j. Dz.U.2016.1618);
8. ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o ustawie o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U.73.763 ze zm.);
9. ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz.U.2015.1994);
10. ustawa z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (t. j. Dz.U.2016.1479);

11. pkt 224, pkt 229 załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U.2014.1145);
12. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 8 czerwca 2006 r. w sprawie L.u.P. GmbH o sygn. akt: C-106/05;
13. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 20 listopada 2003 r. w sprawie d"Ambrumenil o sygn. akt C-307/01;
14. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 8 października 2013 r. o sygn. akt: I SA/Sz 464/13;
15. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 sierpnia 2012 r. o sygn. akt: III SA/Wa 3226/11;
16. indywidualna Interpretacja podatkowa z dnia 17 lutego 2014 r. o oznaczeniu: IPTPP1/443-855/13-4/MW;
17. Indywidualna Interpretacja Podatkowa z dnia 24 lutego 2016 r. o oznaczeniu: IPPP2/4512-15/16-2/MAO;

Klauzula prawna:

Przygotowując niniejszą Opinię prawną przeanalizowano i polegano wyłącznie na informacjach otrzymanych od Zleceniodawcy. Nie badano, ani nie weryfikowano prawdziwości przedstawionego stanu faktycznego. Sporządzający niniejszą Opinię prawną zastrzega sobie prawo weryfikacji niniejszego opracowania w przypadku ujawnienia faktów nieznanых mu w momencie jego sporządzenia. Niniejszą Opinię prawną wydaje się wiadomości Zleceniodawcy z prawem jej publikacji przez Zleceniodawcę. Opinia dotyczy wyłącznie kwestii w niej określonych i nie może być interpretowana, jako obejmująca, w tym przez domniemanie, inne, niewspomniane w niej kwestie.

W niniejszej Opinii prawnej zaprezentowano niezależną, subiektywną ocenę sporządzającego, dotyczącą prawnych aspektów przedmiotu analizy, w szczególności ocena prawna przedstawiona w Opinii nie daje gwarancji wyniku danej sprawy, w przypadku skierowania jej na drogę postępowania sądowego lub administracyjnego.

Stan faktyczny:

Zleceniodawca pragnie dowiedzieć się: czy istnieje prawna definicja pojęcia zawodu medycznego bądź możliwość jego zdefiniowania w oparciu o przepisy prawa?

Stan prawny:

Udzielając odpowiedzi na zadane przez Zleceniodawcę pytanie prawne, należy na wstępie zaznaczyć, że przepisy prawa nie statuuja wprost definicji legalnej pojęcia zawodu medycznego. W celu określenia znaczenia rzeczzonego pojęcia należy odnieść się do art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej (dalej jako u.d.l.)- przepisu definiującego pojęcie osoby wykonującej zawód medyczny, w myśl którego za osobę taką uważa się osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Następnie należy zważyć, że w świetle art. 2 ust. 1 pkt 2 za świadczenia zdrowotne pojmuję się działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania. W tym miejscu należy przytoczyć również wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie L.u.P. GmbH o sygn. akt: C-106/05 w którym Trybunał stwierdził, że : „*pojęcia „opieki medycznej” oraz „świadczeń opieki medycznej” (...) odnoszą się do świadczeń, które służą diagnozie, opiece oraz, w miarę możliwości leczeniu chorób lub zaburzeń zdrowia*”. Również w wyroku w sprawie d"Ambrumenil o sygn. akt C-307/01 Europejski Trybunał Sprawiedliwości podkreślał, iż: „*Jeżeli chodzi o pojęcie świadczenia opieki medycznej (...) pojęcia tego nie można poddać wykładni, która obejmuje świadczenia medyczne realizowane w innym celu niż postawienie diagnozy, udzielenie pomocy medycznej oraz, w zakresie, w jakim jest to możliwe, leczenie chorób lub zaburzeń zdrowotnych*”.

W tym miejscu należy przytoczyć wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 8 października 2013 r. o sygn. akt: I SA/Sz 464/13, w którego uzasadnieniu Sąd zaznaczył: „*z definicji osoby wykonującej zawód medyczny wynika, że jest nią zarówno osoba uprawniona do udzielania świadczeń zdrowotnych na podstawie odrębnych przepisów prawa, jak i osoba legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Racjonalizm ustawodawcy nakazuje przyjąć, iż definiując ww. pojęcie miał on świadomość, że są takie zawody medyczne, których wykonywanie regulują odrębne przepisy oraz zawody medyczne, dla których nie ma takich odrębnych przepisów,*”. Następnie przytoczyć należy treść Indywidualnej Interpretacji podatkowej z dnia 17 lutego 2014 r. o oznaczeniu: IPTPP1/443-855/13-4/MW w której organ wskazał, że: „*zasady wykonywania niektórych zawodów medycznych zostały uregulowane w odrębnych aktach prawnych, np. zawód lekarza, dentysty, pielęgniarki, położnej, ratownika medycznego, farmaceuty, felczera,*

diagnosty laboratoryjnego. Poza wymienionymi istnieje jeszcze spora grupa innych zawodów medycznych, dla których jednak nie zostały określone zasady wykonywania w odrębnych przepisach. Należy zatem przyjąć, iż pojęcie „osoba wykonująca zawód medyczny” obejmuje osoby wykonujące zawody, których status jest określony ustawowo, jak i zawody, które nie mają na gruncie obowiązującego prawa takiego uregulowania. Pojęcie „wykonywanie zawodu medycznego” należy odnieść do osób, które fachowo, stale i w celach zarobkowych zajmują się wykonywaniem zajęcia mającego związek z medycyną i które mają odpowiednie kwalifikacje. Przez kwalifikacje należy rozumieć zasób wiedzy i umiejętności wymaganych do udzielania świadczeń zdrowotnych.”

W świetle powyżej przytoczonych podstaw prawnych, należy stwierdzić, że wykonywaniem zawodu medycznego jest fachowe, stałe i odpłatne podejmowanie działań służących postawieniu diagnozy, udzieleniu pomocy medycznej lub, w zakresie, w jakim jest to możliwe, leczeniu chorób lub zaburzeń zdrowotnych- przez osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do podejmowania w/w działań lub osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do podjęcia w/w działań w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Przy czym przez kwalifikacje należy rozumieć zasób wiedzy i umiejętności wymaganych do udzielania świadczeń zdrowotnych.

Należy podkreślić, że zawody medyczne można podzielić na zawody medyczne regulowane i zawody medyczne nieregulowane- w ramach tego rozróżnienia kryterium podziału stanowi cecha uregulowania prawnego zasad wykonywania danego zawodu medycznego.

Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, w wyroku z dnia 28 sierpnia 2012 r. o sygn. akt: III SA/Wa 3226/11; z racji, że istnieją zawody nieregulowane, w ich przypadku brak przepisów odnoszących się do zasad ich wykonywania powoduje, że ustalenie czy dany zawód nieregulowany stanowi zawód medyczny trzeba czynić na podstawie ogólnie dostępnych publikacji.

Zawodami medycznymi regulowanymi są:

- 1) lekarz i lekarz dentysta- zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty;
- 2) pielęgniarka i położna – zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej;
- 3) farmaceuta - ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich;
- 4) diagnosta laboratoryjny – zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej;

- 4) ratownik medyczny- zgodnie z ustawą z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
- 5) felczer- zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 1950 r. o zawodzie felczera;
- 6) psycholog- zgodnie z ustawą z dnia 8 czerwca 2001 r. o ustawie o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów;
- 7) fizjoterapeuta- zgodnie z ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty oraz Indywidualna Interpretacja Podatkowa z dnia 24 lutego 2016 r. o oznaczeniu; IPPP2/4512-15/16-2/MAO;
- 8) lekarze weterynarii- zgodnie z ustawą z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych oraz pkt 224 załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania ;

Zawodami medycznymi nieregulowanymi są, zgodnie z pkt 229 załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, między innymi:

1. Inspektor dozoru jądrowego
2. Specjalista promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej
3. Specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy
4. Specjalista zdrowia publicznego
5. Specjalista zdrowia środowiskowego
6. Rzecznawca do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy
7. Pozostali specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska
8. Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia
9. Specjalista do spraw dietetyki
10. Specjalista żywienia człowieka
11. Pozostali dietetycy i specjaliści do spraw żywienia
12. Audiofonolog
13. Logopeda
14. Neurologopeda
15. Surdologopeda
16. Pozostali audiofonolodzy i logopedzi
17. Optometrysta
18. Epidemiolog
19. Koordynator badań klinicznych
20. Kosmetolog

21. Osoba wykwalifikowana w przemyśle farmaceutycznym
22. Psychoterapeuta
23. Specjalista psychoterapii uzależnień
24. Specjalista terapii uzależnień
25. Toksykolog
26. Psychoonkolog
27. Psychotraumatolog
28. Specjalista radiofarmacji
29. Specjalista inżynierii medycznej
30. Elektroradiolog
31. Pozostali specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani

Należy zaznaczyć, że powyższy katalog nie jest wyczerpującym zestawieniem nieregulowanych zawodów medycznych. Każdy poszczególny przypadek trzeba rozpatrywać w kontekście jego specyfiki.

Na marginesie należy wspomnieć, że zgodnie z art. 43 ust.1 pkt 19 ustawy o podatku od towarów i usług, zwalnia się od podatku VAT usługi w zakresie opieki medycznej, służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, świadczone w ramach wykonywania zawodów medycznych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 u.d.l., w związku z powyższym osoby wykonujące zawody nieregulowane mogą wystąpić o dokonanie indywidualnej interpretacji podatkowej, mającej na celu stwierdzenie czy wykonywany przezeń zawód jest zawodem medycznym, którego to wykonywanie w myśl w/w przepisu jest zwolnione z podatku VAT.

Wnioski:

Reasumując, należy stwierdzić, że zawód medyczny jest zawodem, w ramach którego podejmowane są fachowe, stałe i odpłatne działania służące postawieniu diagnozy, udzieleniu pomocy medycznej lub w zakresie, w jakim jest to możliwe, leczeniu chorób lub zaburzeń zdrowotnych- przez osobę uprawnioną na podstawie odrębnych przepisów do wykonywania w/w działań lub osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do wykonywania w/w działań w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Przy czym przez kwalifikacje należy rozumieć zasób wiedzy i umiejętności wymaganych do udzielania świadczeń zdrowotnych.

W przypadku chęci skorzystania przez Pana z pomocy radców prawnych i adwokatów, współpracujących z Lex Secure Sp. z o.o. w ramach Ogólnopolskiej Sieci Opieki Prawnej - należy skontaktować się bezpośrednio z Infolinią prawną Lex Secure Sp. z o.o. pod numerem telefonu 501 538 539.

Z poważaniem,

RADCA PRAWNY
Kajetan Komar-Komarnowski